

absolulte Modstandere af en Reform, som man veed billiges af hele Befolkningen. Jeg vil i Forbindelse med mine Udtalelser om Mindretallets Stilling bemærke, at det forekommer mig, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Singerslev) havde saameget med Ordet Vildrede at gjøre. Jeg skal indrømme, at han virkelig næsten er istand til at bringe Fjoll i Vildrede saavel med det, han skriver, som med det, han taler i denne Sag; ialtsald forekommer det mig ikke, at han er saa heldig at bringe nogen Arbejd tilveie. Altsaa, jeg skal ikke undre mig over, at det ærede Medlem er og fremdeles vil være i Vildrede angaaende dette Spørgsmaal. Men det er jo Et, at det ærede Medlem kan befinde sig saaledes, og et Andet er, at det ærede Medlem siger, at det er Udvalget, der er i Vildrede, thi det Sete afhænger jo af Dinene, der se. Naar man ser fra Vildredet, altsaa ud igjennem Taagen, saa er det ikke sagt, at man ser det Hys, der er udenfor. — Man har undret sig over den høitærede Ministers Stilling; jeg skal sige: det har jeg ikke. Naar et saa fremragende Medlem af denne Forsamling med en politisk Erfaring som Ingen her i denne Sal trods den politiske Situation maner os til at forsøge et Arbejde, der angaar en overordentlig vigtig Samfundsopgave — jeg mener det ærede Medlem fra Middelfart (Monrad) — saa tør jeg ikke negte min Medvirkning dertil, thi selv om man ikke tror, at der vil komme nogen Lov ud af dette Arbejde, har jeg dog fuld og fast den Tro og tror fremdeles, at der under hans Ledelse vil være udrettet noget Godt for Fremtiden. Naar man overhovedet gjør noget Arbejde her, saa indskrænker det sig jo til to Ting, at arbejde for at holde Statsmaskineriet i al nøgtern Forstand i lovlig Orden og iøvrigt at forberede Fremtiden. Det er de to Hensyn, der overhovedet lede til at røre sig her i denne Sal. Det sidste Hensyn var altsaa for mig det Bestemmende til villigen at stille mig under det ærede Medlems Fane med Hensyn til denne Sag; men jeg indrømmer, at med min konstitutionelle og parlamentariske Opfattelse er det det Sundeste, at Reformforslag af stor Betydning udgaa fra og ledes af den ansvarlige Regjering. Det, der her er stet, kan kun forklæres og forjvares som en Nødhjælp under de nuværende Tidsforhold, og da jeg paa den anden Side var overbevist om, at et Forslag, der skulde afhjælpe det Onde, der her skulde afhjælpes, ikke kunde udgaa fra den nuværende Regjering i en saadan Skikkelse, at det kunde være tiltalende for os og heller ikke, selv om det ikke var kommet i en saadan

Skikkelse, gennem Forhandling kunde ledes til at blive en antagelig Lov, har jeg ikke ventet nogen anden Stilling af den nuværende Regjering eller noget andet Udbytte af Forhandling med den nuværende Regjering. Jeg har set paa den nuværende politiske Situation saaledes, som hele Folkethinget, trods al Forskjel i Anstuelserne, ser paa den, at den ikke er istand til at afføde en Frugt som en saadan Lov. Men jeg vil indrømme fuldt ud, at det, som det var nyttigst at komme til efter den politiske Tilstand, var, at Regjeringen i Virkeligheden var stærk nok til at tage Initiativet i sin Haand paa en saadan Maade, at Thingets eller Rigsdagens Flertal sølte sig fuldt betrygget ved det Initiativ, Regjeringen tog, saaledes at der i Reglen ikke blev Trang til Benyttelsen af det private Initiativ. At dette vistnok vilde være den parlamentariske heldigste Stilling, nærer jeg ingen Tvivl om, at man i det Hele mener, men dersaa ere vi som sagt i en saa overordentlig høi Grad fjernede. Det er meget naturligt, at der med nye Mænd kommer større Tanker, og at disses Forberedelse gennem privat Initiativ maa gaa forud for, at der kan finde en frugtbar Forhandling Sted. Man kan nok sige, at Ministeriet burde vide, at hvad det vil, kan det ikke, det har det set, og at det derfor skulde hjælpe til, hvad det kunde, for at faae Thinget til at arbejde selv. Men fordi det ikke vil og ikke kan, ligesom det ikke kan og ikke vil — det er den naturlige Betegnelse af Situationen — saa staa vi, hvor vi staa. Det er en Lære, som ogsaa bidrager til at ønske en Forandring, og dette Ønske stiger stiger Dag for Dag. Der er Enkelte ogsaa her i Salen, som ihærdig vente, at det endnu skal bestaa, og som stille Opfordring til den ærede Regjering om f. Ex. at komme med et Forslag til næste Aar angaaende denne Sag. Dette er jo en aldeles unyttig Opfordring. De maa kunne sige sig selv, at det er aldeles eksempeløst, unyttigt og ørkesløst at foreslaa, at denne Regjering skulde komme med et Forslag om denne Sag, til næste Aar. De maa dog kunne sige sig selv, at naar denne Regjering fik fat paa dette Materiale, vilde den saaledes omkalfatre vore Tanker, at Manden kom ud af dette Forslag, og Mindretallet kom ind i det, og saa vare vi lige vidt, saa stode vi der til næste Aar og kom ingen Veie. Men naar De ville sige, at Regjeringen — selvfølgelig ikke den nuværende — vil tage Sagen op til næste Aar, hvis den ikke bliver til Lov iaar, saa vil jeg tiltræde Deres Opfattelse, og saa venter jeg, at det vil gavne Sagen, at dette Arbejde er udført,